

ילדים, או אפילו שלושה (בן דודנו, גרט מפריאנוולדה עמד להצטרף כעבור כמה חודשים) לשנה שלמה, היה עשוי לרכך את העמדות.

אני חושב שביקרו בכל מעונות הילדים במקום, לפחות אלה שהתאימו פחות או יותר לגילנו. היו אחד או שניים שלא קיבלו יהודים. היה מעון אחד בבעלות ויצ"ו או הזסה ההמבורגית, שגם כן לא עמד בביקורת לבסוף, עם המלצה, פנו למעון ילדים שבעלות בתולה זקנה, ששהתה בחו"ל להינפש מעונת הקיץ המפרכת והמו"מ עם ממלאת מקומה התנהל בעצלתיים. אמי וגרטרוז התרשמו מהבית והעובדות באופן יוצא מן הכלל, וסוכס בחיוב; למחרת עברנו לשם. בעלת המעון, הגב' גרטרוז הובו (Hubo) הייתה בת משפחה יהודית מקומית. משפחה זו (ומי יודע מה היה שמה המקורי) מזמן המירה את דתה. אחיה של גב' הובו החזיק בחנות לדברי הלבשה בעיירה וויק. פרטים אלו לא נודעו לנו מפי הגב' הובו עצמה. כלידת המקום היא ראתה עצמה כגרמניה ונוצרייה כאחת.

מעון הילדים נקרא Hilligenlei, זוהי "ארץ קדושה" בפריזית עתיקה. השם ניתן לבית: היה מקובל באירופה, לא רק במקומות נופש אלא גם באזורים כפריים, לתת לבתי מגורים או לווילות שמות (ראיתי בית שהוכתר בפסוק שלם מן הברית החדשה). בית הילינגליי לא נבנה כמעון ילדים; היה זאת ווילה בת שתי קומות, עם עלית גג ובה עוד חדר אחד או שניים. בשיא העונה אפשר היה לשכן לא יותר מעשרים ילדים. גיל הילדים שהתקבלו היה בין ארבע לשלוש-עשרה שנים. מספר הילדים ששהו בממוצע ביתר חודשי השנה לא עלה על עשרה ובחודשי החורף אף פחות. חדרי השינה של הילדים היו בקומה השנייה וכן השירותים. בקומת הקרקע היה חדר האוכל, לא גדול ביותר, מרפסת גדולה, סגורה בחלונות, למשחק בימי גשם, ושני החדרים הפרטיים של בעלת הבית. המטבח היה במרתף; מעלית פשוטה קישרה אותו לחדר האוכל. העובדות גרו בעליית הגג. היה זה בית מגורים, ווילה גרמנית לכל דבר, שלא נבנתה במיוחד כמעון ילדים. איני חושב שהיה אז בוויק מעון ילדים שנבנה למטרה זו. רובם ככולם היו בתי מגורים גדולים דיים, כדי לקלוט בעונת הקיץ 20-15 ילדים. אני מניח שגם לא רצו במספר ילדים גדול יותר. הבית היה מסודר, מצויד בפשטות והבריך מניקיון. מנהלת משק הבית הייתה גב' דטלף, המטפלת האחראית הייתה בחורה בגיל העשרים, ושמה אדית קינה, בחורה עליזה וחביבה עם השכלה כלשהי בעבודה עם ילדים. היא מיד התיידדה עם גרטרוז שלנו, ולידיעתי נשאר הקשר ביניהן לכל החיים. היחסים האישיים המיוחדים שנוצרו, היו במרוצת הזמן ליתרון גם לגב' הובו: מטבע הדברים גרטרוז לא רק טיפלה בנו, היא לקחה חלק בריכוז והשגחה על הילדים האחרים, כוח עבודה נוסף חינוס אין כסף. אין זה אומר, שלא היה צורך להתגבר, בשבועות הראשונים, על חיכוכים עם הגב' הובו בכמה עניינים, ובהמשך נתייחס לזה. דבר אחד ברור: אימי לעולם לא הייתה מסכימה למסור אותנו למעון ילדים לבדנו, וכפי שנוכחתי במשך הזמן, הצדק בודאי היה איתה. עם זאת עלי לציין, כי היינו היחידים, לפחות באי וויק, עם מטפלת פרטית; ההסדר שלנו היה חריג.

על אף גרטרוז והבית הנאה היו לנו חבלי הסתגלות, הן לסביבה והן לאנשים. כשהגענו היו במעון עוד חמשה-ששה ילדים, חלקם מהאזור, חלקם מרחוק. מבחינה אתנית, אם אפשר להתבטא כך, אוכלוסיית הילדים בהילינגליי הייתה לחצי, לפעמים עד שני שלישי, יהודית. העובדות היו צפון גרמניות, ילידות Schleswig Holstein (אדית הייתה ילידת המבורג), בעלות ניב צפון-גרמני ומנטליות שונה. אך כולן היו חביבות ולילדים, בדרך כלל, היה קל יותר להתרגל לאנשים. קשה היה להתרגל לאוכל. את הלחם כבר הזכרתי. לחם השיפון של צפון גרמניה וחלק גדול של פרוסיה לא היה ידוע בהמבורג ובשלזוויג-הולשטיין. שם הופיעו על השולחן תמיד שני סוגי לחם, הכהה והלבן. הסנדוויץ' היה כפול ומורכב מפרוסה אחת לבנה ופרוסה אחת כהה. כמעדן נחשבו Krabben מעושנים - סרטנים פשוטי בטן, בהתאם למילון ובאנגלית - shrimps. תיעבתי אותם מהרגע הראשון, ועד עצם היום הזה איני מסוגל לאכול seafood - מאכלי ים. הם גורמים לי לבחילה. לעומת זאת אהבתי מאוד עגבניות על הלחם, מה שלא הכרנו מהבית.

בעיות רציניות יותר היו לי עם התבשילים. כל ארץ וכל אזור והמתכונים שלו. טעם זה מסורת, ולמטבח הצפוני השיגעונות משלו. למשל, מרק פירות הוא מאכל, שבדרך כלל חביב על הבריות; במתכונים שלנו מרק